



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1322/2023
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милена Ристић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 879/22 од 26.10.2022. године, у седници одржаној 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 879/22 од 26.10.2022. године, у ставовима другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 2535/21 од 08.07.2021. године, у ставу другом изреке, у делу којим је тужена обавезана да тужиле, поред досуђених износа, са каматом, у односу на које је та пресуда потврђена, ставом првим изреке, пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 879/22 од 26.10.2022. године, исплати и разлику до укупног износа од 2.469.475,59 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 2535/21 од 08.07.2021. године и у ставу трећем изреке, у делу којим је тужена обавезана да у корист тужиле на те износе изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, по стопи важећој на дан уплате, као и у ставу четвртном изреке (одлука о трошковима првостепеног поступка), а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, па се тужена **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиле накнади трошкове другостепеног поступка од 54.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиле накнади трошкове ревизијског поступка од 18.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2535/2021 од 08.07.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности тог суда, као неоснован. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је тужена обавезана да тужиљи на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених плата за период од 17.03.2015. године закључно са 28.02.2018. године, исплати укупан износ од 2.469.475,59 динара, са законском затезном каматом на износе наведене у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на износе из става другог изреке пресуде, а у корист тужиље обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 17.03.2015. године до 28.02.2018. године и уплати их Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, по стопи важећој на дан уплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 331.817,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 879/22 од 26.10.2022. године, ставом првим изреке, потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 2535/2021 од 08.07.2021. године, у ставу првом, делу става другог и трећег изреке, којим је обавезана тужена да тужиљи исплати накнаду материјалне штете због мање исплаћених нето плата за период од 17.03.2015. године до 28.02.2018. године, у износима, са законском затезном каматом наведеним у том ставу изреке, као и у делу става трећег изреке, којим је обавезана тужена да на досуђене износе из тог става изреке пресуде, а у корист тужиље, обрачуна и уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 17.03.2015. године закључно до 28.02.2018. године, уплати их Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, према стопи важећој на дан уплате и у овом делу је одбијена, као неоснована, жалба тужене. Ставом другом изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 2535/21 од 08.07.2021. године, у делу става другог и трећег изреке, па је одбијен као неоснован, тужбени захтев тужиље за исплату на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених нето плата за период од 17.03.2015. године до 28.02.2018. године, изнад досуђеног износа, а до износа од 2.416.280,98 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе, као и захтев тужиље да се обавеже тужена на уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на плате изнад досуђеног износа до износа од 2.416.280,98 динара. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 2535/21 од 08.07.2021. године, па је обавезана тужена да тужиљи накнади трошкове поступка које је имала пред првостепеним судом у износу од 162.948,64 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате, а изнад досуђеног износа одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова насталих у поступку пред првостепеним судом. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара, а изнад досуђеног износа одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова насталих у поступку пред другостепеним судом. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова насталих у поступку пред другостепеним судом.

Против става другог, трећег и четвртог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је доставила одговор на ревизију тужиле. Трошкове ревизијског поступка је тражила одређено.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије тужиле неосновано се указује на битну повреду из одредбе члана 374. став 1., у вези члана 8. Закона о парничном поступку, учињену у поступку пред другостепеним судом, јер је супротно наводима ревизије, ту одредбу закона другостепени суд правилно применио. Битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју тужила такође у ревизији указује, није разлог због ког ревизија може да се изјави, на основу одредбе члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је решењем Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Дирекција полиције бр. .. бр. ../2015 од 17.03.2015. године, као запослена у Министарству унутрашњих послова, на радном месту "...", трајно премештена на радно место "послови финансијских истрага (ОСЛ)", у Одсеку за послове финансијских истрага у Београду, јединица финансијске истраге у Служби за борбу против организованог криминала. Премештајем тужиле утврђено јој је звање вишег полицијског инспектора. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке од 27.01.2020. године, и допуном налаза и мишљења тог судског вештака од 03.03.2020. године, утврђено је да је основна плата тужиле непосредно пре преласка у СБПОК, за фебруар 2015. године износила 39.977,93 динара, а након преласка у СБПОК, за април 2015. године износила је 66.401,21 динар и да тужена тужиле није обрачунавала основну плату у двоструком износу након преласка у Службу за борбу против организованог криминала, у утуженом периоду, тако да разлика плате са минулим радом до двоструког износа плате према одредби члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала ("Службени гласник РС", бр. 14/2003...114/2014), за период од 17.03.2015. године до 28.02.2018. године износи 2.469.475,59 динара, са обрачунатим минулим радом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле у укупном износу од 2.469.475,59 динара, са припадајућом законском затезном каматом и доприносима за обавезно социјално осигурање, прихватајући налаз и мишљење судског вештака економско-финансијске струке, закључујући да тужила, након премештаја на послове у Службу за борбу против

организованог криминала Управе криминалистичке полиције, има право на исплату плата у двоструком износу на основу одредбе члана 10. и 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела ("Службени гласник РС", бр. 42/02...61/05) и члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала ("Службени гласник РС", бр. 14/2003...114/2014), у вези одредбе члана 2. Закона о платама државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 62/2006...99/2010) и одредбе члана 146. став 1. и 2. Закона о полицији ("Службени гласник РС", бр. 101/2005...63/2009) и одредбе члана 184. Закона о полицији ("Службени гласник РС", бр. 6/2016...87/2018).

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду, налазећи да тужилји припада разлика између двоструке плате коју је остварила на претходном радном месту пре премештаја у СБПОК, која је износила 39.741,37 динара и плате исплаћене на новом радном месту, тако што је, прихватајући налаз и мишљење судског вештака економско-финансијске струке о износу плате коју је она примила пре премештаја, другостепени суд обрачунао двоструку плату за тај месец, а затим разлику у односу на плате које су јој исплаћиване у спорном периоду на новом радном месту, па је преко тих износа другостепени суд тужбени захтев тужилје одбио, како у делу за накнаду материјалне штете, тако и у делу за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужилје указује да је побијаним, преиначујућим делом своје пресуде, другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...32/2013), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

На основу одредбе члана 10. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела ("Службени гласник РС", бр. 42/02...61/05), ради обављања послова органа унутрашњих послова, у вези са кривичним делима организованог криминала образује се у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове, Служба за сузбијање организованог криминала, а лица која обављају послове и задатке у посебним организационим јединицама из тог Закона, имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварили на пословима са којих су ступила на рад у те организационе јединице, на основу одредбе члана 18. став 1. истог закона.

Одредбом члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала ("Службени гласник РС", бр. 14/2003...114/2014), прописано је да плата старешине службе и заменика старешине службе и овлашћеног службеног лица у служби, руководиоца и заменика руководиоца посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у посебној притворској јединици, обрачунава се и

исплаћује у двоструком износу плате коју су остварили на пословима са којих су ступили на рад у организационој јединици из члана 1. ове уредбе.

У конкретном случају, тужилја је запослена која је пре ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала била радно ангажована у Министарству унутрашњих послова, што значи да она има право на двоструки износ плате коју би остварила на пословима и задацима у том Министарству, уз ограничење из одредбе члана 18.став 1. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела. То значи да се двоструки износ плате, у смислу те законске одредбе, обрачунава са свим увећањима плате коју би то лице остварило на ранијем радном месту, односно да свако увећање основне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа основне плате запосленог у тим организационим јединицама. Због тога, није правилан закључак другостепеног суда, да основ за обрачун разлике плате у спорном периоду представља двострука плата коју је тужилја примила непосредно пре преласка у СБПОК, без обрачунатог увећања које би она остварила на том радном месту. Наиме, другостепени суд је као мерило за обрачун двоструког износа основне плате у читавом спорном периоду прихватио само онај износ који је тужилји исплаћен у месецу који је претходио њеном распоређивању на радно место у Служби за борбу против организованог криминала, при чему није узео у обзир промене у висини основне плате до којих је дошло у спорном периоду обрачуна, како је то утврдио, вештачењем, првостепени суд. Поред тога, по оцени Врховног касационог суда, правилно је становиште првостепеног суда да је због неправилног обрачуна и исплате припадајуће плате тужилји, уследило и умањење у исплати накнаде по основу минулог рада, чија висина је процентуално зависна од висине износа који се запосленом исплаћује по основу плате. У том смислу, у складу са правилним закључком првостепеног суда, тужилји припада право на накнаду штете због неосновано умањене зараде, у утуженом периоду, у износу утврђеном вештачењем, са минулим радом, до двоструког износа плате према Уредби о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, са припадајућом законском затезном каматом и доприносима за пензијско и инвалидско осигурање, па је Врховни касациони суд преиначио другостепену пресуду у преиначујућем делу којим је тужбени захтев тужилје делимично одбијен, одбио жалбу тужене и у том делу потврдио првостепену пресуду.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе тужене, потврђена је првостепена пресуда и у делу одлуке о трошковима првостепеног поступка који су тужилји правилно признати, применом одредбе члана 153. став 1., 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку. Пошто тужена у жалбеном поступку није успела, не припада јој право на накнаду трошкова тог поступка, а дужна је да тужилји, која је у том поступку успела, накнади трошкове које је имала на ангажовања пуномоћника, адвоката, за заступање на три расправе одржане пред другостепеним судом у износима од по 18.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилца је успела у ревизијском поступку, па је тужена дужна да јој накнади трошкове који су јој били потребни ради вођења тог поступка, на основу одредбе члана 153.став 1.и 154. Закона о парничном поступку, а на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије од 18.000,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи, док трошак судских такси тужилци није признат, јер њен захтев није опредељен у смислу одредбе члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Туженој трошкови ревизијског поступка, на име ангажовања заступника за састав одговора на ревизију нису били потребни у смислу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку, па је Врховни касациони суд одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**